

## МАТИЦА СРПСКА И ЛЕТОПИС НАСТАЛИ СУ ПРЕ 125 ГОДИНА

Који смо рођени Војвођани, вичемо поздрав на поључамо: "Културни континуитет од 125 година." И још смо још мало набавили, да доламо: "Такво крштено писмо има у Паризу, Журнал де леба и у Лондону, Спектатор." На онда, пометно спазнути, пошетамо у мислима од Сент Андреја, Пеште и Букима до Новог Сада и Срема и видимо свој зачицај и себе, Тенетијанум у Пешти, Матицин дом у Н. Саду, књиговодство о крупним заслужбинама које су изостале из досега младих људи и ниједну жену. Видимо пред капијом Матицином у једн године скупштине, двопреге по некал и четворопреге из Патријаршије, из Грегетого и Каулетого. Видимо скромно фијакер болешљивог и ученог архимандрита Шиметовачког. На људи ниг на два точка дугог архимандрита који у својој бетији грува у клавирну арију из бечких оперета. А у двозани, видимо и чујемо свађе, експозиције разних покрета, бесна испелања на умишу. И слика се замути. На тиху у себи говоримо: Ипак је то био белемљиво без кула. Но ако без кула, где нам је, од толиког господства и богатства, прави уметнички павиљон за ону олисту праву сликарску уметност? И гледам је монументална библиотека, најстарија, центарна српска Библиотека, па та се једном завазла истреби из Новог Сада иди град, пачанке. Пачанке је пореметила доста наших људи од дара, знања и борбености. Да није била пачанке, и пачаначки упућених, баше распућених збињига, Така Костић би стојао уз Бегоша, а не из Бегоша. Воље и пустиње по пачанке!... А зар није и Београд био пачанке, зар Француске и Бугарске комеју пачанку. Имају затворене пачанке и те две боктано културне земље. А Београд је и данас још по много чему пачанке: после девет у вече онда умише људи се раскомазати по библиотечкама и извитама небеси мрак. Али француске и Бугарске имају центре, где се зечење тампе умнога рада никада не тасе, где апстрактна је, скупи пролукти, тек коју стварају. Добро је писао Бернхард Раса: "Апстрактна је тесна ствар, али она је извор сваке моћи." А Београд је усвоио својих пачаначких мотива центар, зато што је дуго и дуго био расадник илеја и расадник вишија, зато што је непрестано имао





остаје само зависност од степена и крeпчине у културном животу и раду  
 Војводине. Култура има да од ~~Н-Сара~~ <sup>не на Војводине</sup> начини центар ~~сарајева~~ него један од  
 центара ~~Југославије~~. Када култура пусти крупно корење она престаје зависити  
 и од континуитета и од интензитета, она је онда у бићу. Треба показати и пока-  
 зивати да у Војводини има благородан траг од старе општењености, благородан  
 траг у бићу свега тамошњег ~~нашег~~ нашег света.

Исидора Стенкић

*Isidora Stenkić*